

EURÓPSKY PARLAMENT

ZVLÁŠTNE VYDANIE

ZASADANIE EURÓPSKEJ RADY
dňa 23. a 24. marca 2006
v Bruseli

PREJAV PREDSEDU, p. JOSEPA BORRELLA FONTELLES
ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA

01/S-2006

Generálne riaditeľstvo predsedníctva

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2006)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2006)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2006

PREJAV PREDSEDU

PREJAV PREDSEDU EURÓPSKEHO PARLAMENTU PRE EURÓPSKU RADU - MAREC 2006

Dámy a páni, vážení predstavitelia štátov a vlád.

V každom zo šiestich rokov od zasadnutia Európskej rady v Lisabone v marci 2000 vzrástlo hospodárstvo eurozóny o menej ako 2 %.

V skutočnosti sme veľmi vzdialení od toho, aby sme sa stali najdynamickejším hospodárstvom na svete.

Aj keď sa zdá, že sa naše vyhliadky zlepšili, počas týchto neplodných rokov sme prišli o veľa pracovných príležitostí. Túto stratenú pozíciu musíme čo najskôr znovu získať.

Naši občania sa stotožnia s európskym projektom iba v tom prípade, že EÚ dokáže raziť cestu smerom k rastu, ktorý je založený na solidarite a udržateľnosti.

Aby sme to dosiahli, budeme potrebovať aktívnejšie a lepšie skordinované reformy a politiky v celoeurópskom meradle.

Jednu z kľúčových oblastí tvorí v tomto ohľade energetika, ktorá je stredobodom vašich diskusií.

Európsky parlament víta skutočnosť, že prehodnotenie Stratégie rastu a zamestnanosti, ktoré podporilo minuloročné jarné zasadnutie Európskej rady, prinieslo ovocie v podobe vnútroštátnych akčných plánov.

Znamená to dôležitý krok vpred, ktorý však sám o sebe nebude postačovať.

Tento posun je dôležitý, pretože vyjasňuje rozdelenie právomocí na vnútroštátnej a európskej úrovni. V súčasnosti začíname naprávať nedostatok vnútroštátnej a sociálnej primeranosti stratégie a začíname si viac uvedomovať jasný prínos, ktorý prináša pre Európu.

Keby tomu tak nebolo, nevedli by ste na zasadnutí Európskej rady diskusie o politikách, ktoré spadajú z veľkej časti do právomoci členských štátov.

Takýto posun je však nedostatočný, pretože stále držíme v rukách skôr orientačný podnikateľský plán ako projekt európskej spoločnosti.

Vnútroštátne reformné plány neobsahujú kvantitatívne ciele ani konkrétne spôsoby, ako ich dosiahnuť. Iba 11 z 25 členských štátov prejavilo vôľu vymenovať národného predstaviteľa pre Európsku stratégiu rastu a zamestnanosti.

PREJAV PREDSEDU

K tejto nedostatočnosti musíme pripočítať rozporupnosť, keďže finančné záväzky pre oblasti činnosti, ktoré Komisia stanovila ako prioritné, nie sú v súlade s návrhom finančného výhľadu na roky 2007 - 2013.

Komisia vyjadrila svoje znepokojenie nad krátením rozpočtu, ktoré ovplyvní programy s kľúčovým významom pre stratégiu:

- výskum a rozvoj: 20 miliárd eur
- inovácie: 1 miliarda eur
- vzdelávanie a odborná príprava: zníženie o 50 %
- MSP: zníženie o 40 %
- energetika: žiadne dodatočné prostriedky
- vonkajšie činnosti: zníženie o 20 %
- transeurópske siete: viditeľné zníženie atď.

Vzhľadom na tento nesúlad s cieľmi, ktoré ste sami stanovili, Európsky parlament váš návrh zamietol prevažnou väčšinou hlasov.

Uznan ho však ako základ medziinštitucionálnych rokovaní.

Takéto rokovania zatiaľ príliš nepokročili. Záverečné kolo rokovaní v rámci trialógu je ešte pred nami, ale veľké rozdiely pretrvávajú, pokiaľ ide o pružnosť a zdroje potrebné na určité výdavkové politiky, ktoré majú z európskeho hľadiska osobitný význam.

Tejto otázke prisudzujeme veľký význam, pretože naďalej čelíme problému s dôveryhodnosťou: EÚ sústavne navrhuje nové ciele a nové oblasti činnosti, tak v rámci vnútorných politik, napr. v oblasti výskumu a energetiky, ako aj pri plnení svojej úlohy ako celosvetového hráča - ale bez toho, aby sa vybavila prostriedkami na ich dosiahnutie.

Dámy a páni, vážení predstavitelia štátov a vlád.

Žiadam vás, aby ste zabránili vytváraniu ďalších dezilúzií v súvislosti s európskym projektom. Nevytvárajme nové očakávania, ktoré nebudeme schopní splniť. Dosiahnime dohodu, ktorá nám umožní naplniť tie očakávania, ktoré sme už vytvorili.

Pripomínam vám, že každé strednodobé prehodnotenie finančného výhľadu musí podporiť Európsky parlament.

Dámy a páni, vážení predstavitelia štátov a vlád.

EP sa domnieva, že dobudovanie vnútorného trhu a voľný pohyb kapitálu, tovaru, osôb a služieb má kľúčový význam.

Víta preto nedávne rozhodnutie viacerých národných vlád zrušiť prechodné obdobia na voľný pohyb pracovníkov z nových členských štátov.

PREJAV PREDSEDU

Parlament vyzýva tie členské štáty, ktoré tak neurobili, aby bezodkladne nasledovali tento príklad.

Okrem toho sa Parlamentu podarilo po dlhých rozpravách utíšiť emócie, ktoré sprevádzali smernicu o službách.

Mnohé nedorozumenia okolo tohto projektu sa vyjasnili. Niektoré členské štáty nazerali na smernicu ako na možnosť zlepšiť svoju konkurencieschopnosť na vnútornom trhu, zatiaľ čo iné ju považovali za zdroj sociálneho dumpingu. Diskusiu skomplikoval rozpor medzi poskytovaním služieb a stálym sídlom poskytovateľa služieb.

Parlament dokázal nájsť strednú cestu prostredníctvom zníženia rozsahu pôsobnosti smernice, odstránenia rozporuplnej zásady „krajiny pôvodu“, dosiahnutia politického konsenzu a zabránenia vzniku patovej situácie medzi starými a novými členskými štátmi.

Komisia bude musieť teraz postúpiť prehodnotený návrh Rade.

Vyzývam vás, aby ste nenarušili dôkladne vypracovanú dohodu, ktorá umožní fungovanie jednotného trhu so službami a ktorá zároveň zohľadní systémy sociálneho zabezpečenia v členských štátoch.

Parlament rovnako požaduje, aby stratégia rastu a zamestnanosti zabezpečila dôsledné dodržiavanie rovnováhy medzi konkurencieschopnosťou a sociálnym rozmerom.

Táto skutočnosť je kľúčová, ak si chceme nakloniť našich občanov a vyriešiť problém s chudobou, ktorý je hlboko zakorenený v európskej spoločnosti a ktorý postihuje 15 % obyvateľstva - cieľ, ktorý sa takmer vytratil z návrhov Komisie.

Skombinovanie pružnosti a istoty má osobitný význam pre náš boj proti - pre niekoho skutočnému, pre niekoho znepokojujúcemu - hlbokému pocitu neistoty, ktorý v súčasnosti zažíva veľa Európanov.

Reformy sa často považujú za ospravedlnenie nízkych miezd a dokonca menšej istoty na trhu práce. Tento stav môže podporiť ukončenie snáh, ktoré sú v rozpore so stanovenými cieľmi otvorenosti a prispôsobenia sa svetu.

Pracovníci s nízkou kvalifikáciou by mali byť prednostnými príjemcami opatrení na zlepšenie istoty na trhu práce prostredníctvom školiacich programov.

Správy Komisie však svedčia o niečom inom. Do týchto programov sa zapojilo sotva 45 % pracovníkov s nízkou kvalifikáciou a v niektorých členských štátoch je to dokonca iba 20 %.

V blízkom čase prerokujete veľmi dôležitý návrh, ktorý predložia rakúske predsedníctvo a Komisia, spočívajúci v tom, že v roku 2007 by sa malo ponúknuť každému mladému človekovi zamestnanie, vyučenie alebo odborné vzdelávanie, aby sa mohol začleniť do pracovného prostredia.

PREJAV PREDSEDU

Ak treba vo vašich záveroch - ktoré sú niekedy príliš dlhé, aby sa im dalo ľahko porozumieť - zvýrazniť jeden cieľ, tak by to mal byť práve tento. Iba konštatovanie však nebude postačovať: už bolo dosť zbožných prianí. Je dôležité, aby ste upresnili spôsob, akým možno dosiahnuť tento cieľ, a stanovili časový rámec. Je tiež potrebné, aby ste vysvetlili, ako budete monitorovať výsledky dosiahnuté jednotlivými členskými štátmi.

Určite sa pamätáte na zasadnutie Európskej rady v Barcelone v roku 2002. Na tomto zasadnutí sa dohodlo, že sa zvýši počet jasli pre deti vo veku do troch rokov o 33 % a zdvojnásobí počet materských škôlok pre deti od troch rokov až po deti vo veku začatia povinnej školskej dochádzky s cieľom zvýšiť pôrodnosť.

Čo sa stalo s týmto záväzkom? Vie to niekto? A vôbec, spomína si niekto na tieto ciele?

Zabezpečme, aby rovnaký osud nepostihol aj naše súčasné ciele, ktoré sú síce chvályhodné, ale v konečnom dôsledku len posilnia skepsu verejnosti, ak im dovolíme, aby zmizli bez stopy.

Vážené dámy a vážení páni, hlavy štátov a predsedovia vlád,

Európsky parlament sa domnieva, že hospodársky rast potrebuje primeraný makroekonomický rámec. Aj preto žiada, aby sa skončilo s čiastkovými stratégiami rastu a vyzýva k lepšej koordinácii hospodárskych, rozpočtových a fiškálnych politík.

Treba sa vyhnúť tomu, aby fiškálne súťaženie medzi členskými štátmi nepodkopávalo základy sociálnej súdržnosti.

Okrem toho musia byť občania schopní porozumieť pravidlám procesu rozhodovania v EÚ.

Ako chcete, aby občania porozumeli tomu, že na stanovenie DPH z neexportovateľného tovaru, ako sú obnova a výstavba, je nevyhnutný jednomyselný súhlas členských štátov, zatiaľ čo zdaňovanie kapitálu, ktoré je rozhodujúcim faktorom konkurencieschopnosti území, voľne stanovuje každý štát bez toho, aby sa EÚ k tomu vyjadřila?

Pokiaľ ide o starnutie obyvateľstva a demografické výzvy, EP zdôrazňuje osobitný význam prísťahovaleckej politiky. Neexistuje stratégia rastu, zamestnania alebo sociálnej súdržnosti, ktorá by sa mohla vymedziť bez toho, aby ju brala do úvahy.

Sedem rokov po Tampere (1999), ako ďaleko sme sa konkrétne dostali v oblasti európskej prísťahovaleckej politiky, ktorej nevyhnutnosť sa tak proklamovala?

Nie veľmi ďaleko. V skutočnosti Európa stále nemá *in-migračnú* politiku.

Čelíme *migrácii* posúvajúc problémy za naše hranice, zatiaľ čo rozhodnutia Rady SVV sú zablokované.

Prísťahovalectvo, in-migrácia sa musia zhodovať so začlenením do cieľových krajín a so spoluprácou na rozvoji krajín pôvodu. Bolo by vážnym omylom zaoberať sa touto otázkou len z hľadiska bezpečnosti alebo ako riešením problému starnutia nášho obyvateľstva.

PREJAV PREDSEDU

Riešenie problému sa nemôže nechať len na krajiny južného Stredomoria, tranzitné krajiny alebo na krajiny, ktoré ako prvé čelia príchodu prisťahovalcov.

Prisťahovalectvo je európskym problémom.

a stáva sa čoraz viac dramatickejšim. V priebehu 45 dní sa na ceste do európskeho Eldoráda medzi Mauretániou a Kanárskymi ostrovmi utopilo v Atlantickom oceáne približne 1200 až 1700 prisťahovalcov.

EÚ musí čeliť novým otrokárom dnešných čias prostredníctvom vhodných a rozhodných politík.

Dámy a páni, vážení predstavitelia štátov a vlád,

Európska rada v Hampton Court podporila myšlienku európskej energetickej politiky. Potom prišla rusko-ukrajinská kríza v oblasti dodávok zemného plynu, ktorá nám pripomenula našu energetickú závislosť.

Európania si uvedomili svoju zraniteľnosť v tejto oblasti. Zástancovia a protivníci ponúk na prevzatie zdôraznili strategický význam energie v súvislosti s národnou suverenitou.

Zelená kniha Komisie je pripravená. Musíme rýchlo konať.

Energia je samotným prejavom protikladov, v ktorých žije EÚ.

Ako zlúčiť suverenitu členských štátov s nevyhnutným riešením spoločných problémov?

Čo robiť?

Najskôr sa energia musí stať základným prvkom vonkajšej politiky Únie. EP je jednoznačne naklonený tejto myšlienke s cieľom prispieť k zabezpečeniu zásobovania.

Treba konať rozhodne, aby sa zlepšila energetická účinnosť, ktorá by umožnila ušetriť 20 % spotreby. To však vyžaduje mnoho zmien v relatívnych cenách i sociálnych zvykoch.

Treba tiež prediskutovať zloženie „energetického mixu“, veľmi citlivej otázky, ktorá je tiež stredobodom národných suveréní.

Energetická bezpečnosť z dlhodobého hľadiska je pre Európsky parlament nemožná bez obnoviteľných energií. Naše technologické kapacity v tejto oblasti sa musia použiť v rozvoji rozvíjajúcich sa krajín, ktorý zmení energetickú mapu sveta.

Zároveň EP uznáva úlohu jadrovej energie pri zabezpečovaní zásobovania elektrinou. Jadrová energia prispieva k znižovaniu CO₂, hoci spôsobuje iné environmentálne problémy. Začnime diskusiu na túto tému bez tabu.

PREJAV PREDSEDU

Otázka energie však naráža na závažný problém: v skutočnosti neexistuje energetická politika na európskej úrovni, ale politika hospodárskej súťaže, ktorá sa uplatňuje v oblasti energie.

Politika hospodárskej súťaže sa však uplatňuje na trhu, ktorý nie je integrovaný a ktorému chýbajú cezhraničné vzájomné prepojenia a v ktorom liberalizácia sektoru elektrickej energie nepodáva očakávané výsledky.

Spotrebitelia nemajú žiadny zisk z nižších cien, ani z lepšej kvality služieb. Európske hospodárstvo ako celok nezaznamenalo väčšiu konkurencieschopnosť, ani nižšie ceny.

Bývalé monopoly stále dominujú trhy, neexistuje významná cezhraničná konkurencia, noví účastníci trhu nezískavajú nevyhnutné kapacity na tranzit plynu alebo elektriny, vzájomné prepojenia sú nedostatočné a veľkí spotrebitelia sú často viazaní dlhodobými zmluvami z obdobia pred liberalizáciou.

Nie je preto prekvapujúce, že Európa sa z veľkého trhu zmenila na nacionalistické zápasisko medzi krajinami, ktoré energiu vnímajú ako strategický problém na vnútroštátnej úrovni.

Európsky parlament zdruvujúcou väčšinou vyjadril svoje znepokojenie nad obrannými a ochrannými opatreniami vlád, ktoré prijali proti pohybu kapitálu a slobode usadiť sa. Parlament požiadal Komisiu, aby rozhodne konala v prospech ochrany vnútorného trhu, najmä v oblasti energie a finančných služieb.

Komisia chce viac konkurentov na zabezpečenie väčšej hospodárskej súťaže. V skutočnosti však, či sa nám to páči alebo nie, fúzie budú pokračovať.

Otázkou je, či budú prebiehať na vnútroštátnej alebo európskej úrovni a aká je vhodná oblasť regulácie.

Akú úlohu môže zohrávať hospodárska súťaž v sektore elektrickej energie a aká je úloha verejnej služby?

Otvorte dnes diskusiu, ktorá má zásadný význam pre budúcnosť Európy. EP sa jej aktívne zúčastní, pretože európska energetická politika si vyžaduje veľa politickej energie

* * *

Nemôžem, ako predseda Európsko-stredomorského parlamentného zhromaždenia (ESPZ), ktoré sa stretne tento víkend v Bruseli, svoj prejav ukončiť bez toho, aby som sa vyjadril k Strednému východu.

Dámy a páni, vážení predstavitelia štátov a vlád,

náš neúspech znovu vytvoriť partnerstvo s krajinami Stredomoria otvoril priestor pre zástancov tzv. stretu civilizácií. Podľa výsledkov volieb v arabských krajinách v posledných mesiacoch sa zdá, že je veľa zástancov tohto stretu v Palestíne, Egypte, Iraku a možno čoskoro aj v iných krajinách.

PREJAV PREDSEDU

Vyhlásenie predsedníctva ESPZ zo 6. februára bolo prvým spoločným vyhlásením o kríze v súvislosti s karikatúrami a dokázalo prospešnosť zhromaždenia EUROMED ako nástroja pre dialóg a spoluprácu.

V tomto kontexte však ústup medzinárodných pozorovateľov a následný útok na väzenie v Jerichu, kvôli ktorému nemohol prezident Abbas vystúpiť v Európskom parlamente, poskytl miestnym islamistom ďalšie argumenty na podporu ich postojov.

Budúci pondelok sa budeme my, poslanci Európskeho parlamentu a parlamentov regiónu, snažiť vytvoriť prostredie pre dialóg. Ak sa nám to má podariť, je nevyhnutné, aby sa upravili zníženia rozpočtu týkajúce sa programov MEDA. Barcelona 2005 zanechala obraz partnerstva bez partnerov a tieto zníženia by mohli viesť k zničeniu dôveryhodnosti európsko-stredomorského procesu.

Podpora Rady a Komisie na primeranej úrovni, by na to bola veľmi prospešná a posilnila by medziinštitucionálnu spoluprácu, ktoré EP znovu ponúka Rade.

Rád by som vám poďakoval za možnosť vystúpiť a prajem vám veľa úspechov v práci.